

2153

Vides aizsardzības klubs

Fonda Nr. 2153

Vēsturiskā ziņa

1984. -

Vides aizsardzības klubs

25.02.1987. -

2153 Vides aizsardzības klubs

I.

Administratīvā vēsture

Vides aizsardzības klubs (turpmāk VAK) nodibinājās 1987.gada 25.februārī un sākotnēji VAK pamatu veidoja Pieminekļu aizsardzības talkas centrs.

Pamatojoties uz VAK dibināšanas sanāksmes protokolu, tika noteikts, ka VAK darbosies 3 savstarpēji saistītos pamatvirzienos: visu veidu pieminekļu, ekoloģijas un cilvēcisko attiecību aizsardzībā, glabāšanā un kopšanā. Tika noteikts, ka VAK augstākais izpildorgāns ir kopsapulce, kura ievēl prezidentu, domi, goda padomi un revīzijas komisiju, kā arī apstiprina goda biedru kandidatūras; kluba filiāļu un nodaļu darbība saskaņojama ar domi; kluba dome iesniedz kopsapulcei apspriešanai darba plānu un atskaitās par paveikto. Par VAK biedru saskaņā ar protokolu varēja būt katrs, kurš, atbilstoši kluba statūtiem, vēlas piedalīties VAK pasākumu organizēšanā vai realizēšanā, sākot ar skolas vecumu.

1988.gada 1.martā ar Latvijas Dabas un pieminekļu aizsardzības biedrības Centrālās padomes prezidijā lēmumu Nr.7/66 tika apstiprināti VAK Statūti, kuri tika reģistrēti Rīgas pilsētas Ļeņina rajona Tautas deputātu padomes Izpildu komitejā 1988.gada 1.jūnijā ar lēmumu Nr.182. Saskaņā ar Statūtiem VAK ir brīvprātīga sabiedriska organizācija, kas apvieno pilsoņus uz kopēju interešu pamata par apkārtējās vides, dabas, vēstures un kultūras pieminekļiem. VAK darbība norisinās sadarbībā ar Latvijas Dabas un pieminekļu aizsardzības biedrību, kura ir VAK organizācija- dibinātāja, kā arī ar visām citām organizācijām, kas ir ieinteresētas VAK darbībā. VAK darbības pamatprincipi: brīvprātīga iestāšanās, sabiedriskā pašpārvalde, sociālistiskās likumības, VAK Statūtu ievērošana. VAK darbojas uz pilnīgas pašpārvaldes un pašfinansēšanās pamata, VAK ir juridiska persona.

Saskaņā ar Statūtiem VAK mērķi un uzdevumi: apvienot kopdarbībā visus, kuri vēlas praktiski piedalīties vēstures un kultūras pieminekļu, apkārtējās vides izzināšanā un aizsardzībā, ekoloģisko attiecību veidošanā un kopšanā; aktivizēt pilsoņus, uzņēmumus, iestādes un organizācijas uz praktisku darbību vides, vēstures un kultūras pieminekļu saglabāšanā, celt sabiedrības, jo sevišķi jaunatnes, ekoloģiskās apziņas līmeni u.c.

Tika norādītas arī VAK pamatdarbības formas: talku organizēšana vēstures un kultūras pieminekļu izzināšanai, saglabāšanai un atjaunošanai; aģitācijas braucienu, tematisku lekciju ciklu, koncertu, izstāžu, dažādu tikšanos un pasākumu rīkošana par pieminekļu aizsardzības, ekoloģijas un cilvēku savstarpējo attiecību jautājumiem, regulāru vides apzināšanas braucienu un pārgājienu rīkošana; VAK sekciju, filiāļu dibināšana republikā un aiz tās robežām; piedalīšanās semināru, konferenču utt. darbā par vides aizsardzības un cilvēcisko attiecību jautājumiem u.c.

Pamatojoties uz Statūtiem augstākais VAK orgāns ir VAK biedru kopsapulce, kura vada visu VAK darbu, nosaka tā attīstības perspektīvas un pārvaldes struktūru, apstiprina VAK Statūtus, to izmaiņas, reizi divos gados ievēl VAK prezidentu, Domi, revīzijas komisiju. Laikā starp kopsapulcēm tās lēmumus realizē VAK Dome, kura savā sēdē ievēl kluba prezidenta palīgus: organizatoriskos jautājumos, saimnieciski finansiālos, mākslinieciskās jaunrades. Par VAK kopsapulces un Domes lēmumu realizāciju atbild VAK prezidents un tā palīgi.

1989.gada Statūtos formulēts, ka VAK ir brīvprātīga, neatkarīga, starptautiska, sabiedriska organizācija kas darbojas saskaņā ar saviem Statūtiem un Programmu. Tajos tika norādīts, ka VAK sadarbojas ar tām kustībām, organizācijām un biedrībām, kuru darbība sakrīt ar VAK mērķiem un uzdevumiem, VAK un VAK nodaļas ir juridiskās personas. Kā galvenie VAK mērķi un uzdevumi minēti: nepieļaut tālāku vides sagandēšanu, cīnīties pret šī procesa cēloņiem un veicināt vides atveseļošanu; veidot labsirdīgas vides un cilvēka savstarpējās attiecības; kopt vienības ideju, apzinot sevi kā nepieciešamu daļu no vesela; nest sevī un sabiedrībā savstarpēju sapratni un žēlsirdību; popularizēt un izmantot pasaules progresīvo pieredzi vides aizsardzībā un attīstībā; veicināt vispārēju cilvēktiesību ievērošanu, nepieļaut demokrātisko brīvību ierobežošanu.

Statūtos norādīts, ka VAK pamatposms ir nodaļas, VAK augstākais lēmējorgāns- Saiets, kurš pieņem, groza un papildina VAK Statūtus un Programmu, lemj par VAK svarīgākajiem jautājumiem un turpmāko darbību; ievēl VAK prezidentu, VAK Domes pamatsastāvu un revīzijas komisiju, lemj par VAK darbības izbeigšanu. Laika periodā starp Saietiem VAK vada Dome, kura sastāv no reģionālo nodaļu pārstāvjiem un Saietā ievēlētiem domniekiem. Dome apstiprina departamenta vadītājus un VAK darbinieku štatus, personas, kam ir tiesības rīkoties ar VAK naudas līdzekļiem. VAK prezidents bez īpaša pilnvarojuma pārstāv VAK citās iestādēs un organizācijās, viņam ir arī domnieka tiesības. Prezidents pieņem un atlaiž VAK štata darbiniekus, atbilstoši Domes lēmumiem, iesaka Domei departamentu vadītājus. Ja Domes lēmumu ir pieņēmuši mazāk kā 1/2 no balsstiesīgo domnieku kopskaita, VAK prezidentam ir veto tiesības. Revīzijas komisija kontrolē VAK Saieta un Domes lēmumu izpildi, VAK statūtu ievērošanu

2153 Vides aizsardzības klubs

un finansiālo darbību, par to sniedzot pārskatu VAK Saietam.

Atšķirībā no iepriekš minētajiem Statūtiem 1992.gada Statūtos kā VAK mērķis un uzdevums norādīts, ka VAK ar nevardarbīgiem līdzekļiem cīnās par pilnīgu demilitarizāciju; VAK Saiets ievēl arī viceprezidentu pēc prezidenta ieteikuma un revīzijas komisijas priekšsēdētāju; Dome ievēl Valdi Domes lēmumu īstenošanai, kura darbojas saskaņā ar Valdes nolikumu. VAK prezidents un viceprezidenti bez īpaša pilnvarojuma pārstāv VAK, viņiem ir domnieka un Valdes locekļa tiesības. Prezidentam un viceprezidentiem ir saistoši Domes lēmumi.

1993.gada 12.jūlijā VAK reģistrēts Latvijas Republikas Tieslietu ministrijā, valsts reģistra Nr.SO-0446.

1987.gadā, nodibinoties VAK, tajā apvienojās apmēram 200 cilvēki, 1995.gadā organizācijā bija 50 reģionālās nodaļas, apmēram 3000 biedru, no kuriem ap 500 aktīvi, tika algoti 3 cilvēki, pārējie darbojās kā brīvprātīgie. VAK darbības pamatvirzieni saglabājās: dažādu akciju, semināru, izstāžu, vides izziņāšanas ekskursiju rīkošana, zaļo skolu, bibliotēku, neatkarīgu laboratoriju un zaļo tribunālu dibināšana, informācijas par vides aizsardzību vākšana un izplatīšana, piedalīšanās vides likumdošanā u.c., kas izpaudās sekojošās programmās: biodinamiskās lauksaimniecības attīstības programma, Zaļais tribunāls, Zaļā bibliotēka, Mežu programma, Reģionālo Zaļo centru attīstības programma, radošā apvienība "Arkādija", krasta aizsardzības programma "Kāpas", VAK Kultūras departaments, bērnu deju studija "Laimīte", Zaļā koledža Rendā u.c.

VAK ņēma daļību dažādās aktivitātēs: PHARE Democracy programmā 1993.-1994.gadā, jūras krasta sakopšanas talkās 1991.-1995.gadā, Zemes dienu pasākumos kopš 1990.gada, akcijā "Baltijas jūra briesmās" pret Butiņģes naftas termināla celtniecību 1996.gadā, Baltijas jūras dienā kopš 1997.gada, Zaļā patēriņa akcijās, talkās dabas un kultūrvēsturiskos pieminekļos, koku stādīšanās u.c.

VAK ir starptautiskās organizācijas "Zemes draugi" (FoE) biedrs, viens no Koalīcijas par Tīru Baltiju (CCB) dibinātājiem. Organizācijai ir stabila sadarbība ar Reģionālās Vides Aizsardzības Centru Centrāl un Austrumeiropai (REC), tā uztur kontaktus ar vairākām neformālām organizācijām Eiropā un Skandināvijā.

Pierakstāmo datu avots: F.Nr.2153., apr.Nr.1., lieta Nr.1, Nr.51., Nr.53.

Glabāšanas vēsture

Pamatojoties uz 1998.gada 8.decembrī noslēgto līgumu Nr.150/73 starp Latvijas Valsts arhīvu un Vides aizsardzības klubu, Latvijas Valsts arhīvs pieņēma valsts glabāšanā Vides aizsardzības kluba neapraštos dokumentus (50 kg) par [1988.-1996.gadu]. (Fonda lapā reģistrēts 1999.gada 19.aprīlī).

II.

Fonda saturs

Fonds sastāv no 3 sērijām, kurās iekļauti Vides aizsardzības kluba mērķu un uzdevumu pildīšanas rezultātā radušies dokumenti (statūti, protokoli, nolikumi, rezolūcijas, aicinājumi, projekti u.c.). Fondā esošie dokumenti sniedz ziņas par Vides aizsardzības kluba un tā nodaļu, atbalsta grupu u.c. izveidošanās procesu 1987.-1993.g. un darbības virzieniem vides aizsardzības jautājumos: akcijas, semināri, izstādes, informācijas par vides aizsardzību utt., kā arī iesaistīšanos sabiedriski politiskajā darbībā. Fondā ir arī dokumenti (protokoli, lēmumi, iesniegumi u.c.) par Vides aizsardzības kluba pārvaldes institūcijām: Saietu, Domi, Valdi, Prezidentu.

Personālsastāva dokumenti sastāv no 1989.-[1993.]g. atbrīvoto darbinieku personas lietām, 1989.-1992.g. noslēgtiem darba līgumiem, kā arī konstruktoru biroja "VAK Ekoprojekts" vadības 1990.-1992.g. rīkojumiem un pavēlēm.

Pierakstāmo datu avots: apraksti

Komplektēšana

Fonds tiks papildināts

2153 Vides aizsardzības klubs

Izvērtēšana un papildināšana

Par pastāvīgi glabājamiem dokumentiem sastādīts apraksts Nr.1. Sastādīts personālsastāva lietu apraksts Nr.2 un īslaicīgi glabājamo lietu saraksts. Dokumentiem, kuru glabāšanas laiks beidzies, sastādīts akts par dokumentu atlasi iznīcināšanai (MEK //12.2001.sēdes protokols Nr. 45). Dokumentu sastāvs ir nepilnīgs. Pierakstāmo datu avots: apraksti, akts par dokumentu aprakstīšanu, aprakstu pārstrādāšanu un pilnveidošanu, akts par dokumentu atlasi iznīcināšanai.

Fonda sistematizācijas principi

Dokumenti sistematizēti 3 sērijās pēc tematiskā principa: S1 - apkopoti dokumenti par Vides aizsardzības kluba nodibināšanos, tā struktūras pamatvienībām, darbības mērķiem un uzdevumiem; S2- dokumenti par Vides aizsardzības kluba augstākajām pārvaldes institūcijām, to darbību; S3- dokumenti par Vides aizsardzības kluba sabiedriskajām aktivitātēm. Pierakstāmo datu avots: apraksts, fonda dokumentu sistematizācijas shēma

- 1 Dokumenti par Vides aizsardzības kluba nodibināšanos, organizatoriskām pārmaiņām tajā un struktūru (nodaļas, atbalsta grupas, centri u.c.)
Sērija sastāv no 2 apakšsērijām, kuras satur dokumentus (statūtus, protokolus, programmas, reģistrācijas lapas u.c.) par Vides aizsardzības kluba izveidošanos 1987.g. 25.februārī, organizatoriskām izmaiņām tajā, izvirzītajiem mērķiem un uzdevumiem, darbības formām to realizēšanā, vadošajām personām un struktūras pamatvienībām- nodaļām, atbalsta grupām, centriem u.c. un to darbību.
Pierakstāmo datu avots: apraksts
- 1.1 Dokumenti par Vides aizsardzības kluba vēsturi
- 1.2 Dokumenti par Vides aizsardzības kluba nodaļu, atbalsta grupu, centru u.c. izveidošanos un darbību
- 2 Dokumenti par Vides aizsardzības kluba pārvaldes institūciju darbu
Sērija sastāv no 5 apakšsērijām, kuras satur dokumentus (programmas, protokoli, rezolūcijas u.c.) par Vides aizsardzības kluba augstākā lēmēja- Saieta darbību 1989.-1996.g. un gatavošanos Saietam 1997.g.; Vides aizsardzības kluba vadošajām institūcijām: Domes (Domes sēžu 1988.-1991., 1995.-1996.g. protokoli, 1989.-1993.g. lēmumi, kā arī Ekonomiskās domes 1989.-1990.g. sēžu protokoli) un Valdi (Valdes 1990.-1991., 1995.-1996.g.sēžu protokoli), Revīzijas komisiju (revīzijas akti par 1989., 1994., 1996.g.). Sērijā iekļauti arī iesniegumi [1987.]-1996.g. Vides aizsardzības kluba Prezidentam un Domei par vides aizsardzības un kluba organizatoriskiem darba jautājumiem.
Pierakstāmo datu avots: apraksts
- 2.1 Dokumenti par Saieta darbu
- 2.2 Dokumenti par Domes, Ekonomiskās Domes darbu
- 2.3 Dokumenti par Valdes darbu
- 2.4 Dokumenti par Revīzijas komisijas darbu
- 2.5 Dokumenti par pārvaldes institūciju sadarbību ar nodaļām
- 3 Dokumenti par Vides aizsardzības kluba darbību vides aizsardzībā un iesaistīšanos sabiedriski politiskajā darbībā
Sērija sastāv no 8 apakšsērijām, kuras satur dokumentus par konkrētām Vides aizsardzības kluba darbības izpausmēm: pārskatus par darbu 1987.-1989.g., darbības programmas 1989.-1996.gadam, projektus 1990.-1996.gadam, dokumentus (deklarācijas, fotogrāfijas u.c.) par kluba dalību vides aizsardzības jautājumiem veiktajās konferencēs, kongresos, semināros 1988.-1997.g., dažādu 1988.-1997.g. kluba organizēto vides aizsardzības pasākumu (akciju, pārbaužu u.c.) dokumentus (rezolūcijas, pārskati, informatīvie ziņojumi u.c.), dokumentus par iesaistīšanos Saeimas vēlēšanās (paziņojumi, priekšvēlēšanu platformas principi u.c.) u.c.
Pierakstāmo datu avots: apraksts
- 3.1 Pasākumu plāni un pārskati par darbu
- 3.2 Darbības programmas un projekti
- 3.3 Dokumenti par Vides aizsardzības kluba darbību sabiedriski politisko un vides aizsardzības jautājumu risināšanā
Apakšsērijā iekļauta sarakste ar juridiskām personām, iesniegumi, aicinājumi, rezolūcijas, atklātas vēstules augstākajām valsts varas institūcijām, aicinājumi un paziņojumi sabiedrībai un juridiskām personām. Pierakstāmo datu avots: apraksts
- 3.4 Vides aizsardzības kluba organizēto un ar tā līdzdalību pārstāvēto konferenču, kongresu, semināru dokumenti
Apakšsērijā iekļautajās lietās ir konferencēs, kongresos, semināros pieņemtās rezolūcijas, deklarācijas, dalībnieku anketas, fotogrāfijas, bukleti u.c. dokumenti. Pierakstāmo datu avots: apraksts
- 3.5 Vides aizsardzības kluba organizēto pasākumu (akcijas, pārbaudes u.c.) dokumenti

2153 Vides aizsardzības klubs

Apakšsērijā iekļautajās lietās ir aicinājumi, rezolūcijas, informatīvie ziņojumi, pārskati, avīžu izgriezumi u.c. dokumenti par organizētajām akcijām "Viena Pasaule", "Stikls", "Jūras krasta sakopšanas talka" u.c. Pierakstāmo datu avots: apraksts

- 3.6 Dokumenti par Vides aizsardzības kluba iesaistišanos Saeimas vēlēšanās
Apakšsērijā iekļauti dokumenti par Vides aizsardzības kluba un Latvijas Zaļās partijas sadarbību 5.Saeimas vēlēšanās. Pierakstāmo datu avots: apraksts
- 3.7 Dokumenti par Vides aizsardzības kluba sadarbību ar citām juridiskām personām vides aizsardzības jautājumu risināšanā un pētniecības jautājumiem
Apakšsērijā iekļauti Vides aizsardzības klubā saņemtie priekšlikumi, pārskati par konkrētu dabas objektu aizsardzību un problēmu risinājumu, iedzīvotāju sūdzības, līgumi sadarbībai ar dažādām juridiskām personām, kā arī pieteikums zinātniskā darba finansēšanai un grantu tabula. Pierakstāmo datu avots: apraksts
- 3.8 Vides aizsardzības kluba informatīvās ziņas un intervijas
Apakšsērijā iekļauti Vides aizsardzības kluba apkārtaksti un informācijas par dažādiem vides aizsardzības un kluba darba jautājumiem, kā arī intervijas ar Latvijas zaļo kustības pārstāvjiem Induli [Emsi], Arvīdu Ulmi, Pāvilu Raudoni, un Juri Zvirgzdiņu, Igaunijas Republikas Vides ministrijas pārstāvjiem Andreasu Tarandu un Marji Uusalu. Pierakstāmo datu avots: apraksts

Uzziņas palīglīdzekļi

Pastāvīgi glabājamo lietu apraksts Nr.1, personālsastāva lietu apraksts Nr.2, īslaicīgi glabājamo lietu saraksts pieejami arhīva lasītavā

Saistītās aprakstījuma vienības

Nesakārtotā veidā dokumenti par VAK darbību glabājas arī pašā organizācijā

Aprakstītāja piezīmes

Dokumentus sistematizēja un aprakstīja, aprakstījumu sagatavoja Dokumentu aprakstīšanas daļas vadītāja vietniece A. Zandmane

Šī lietā	4 (ietras)
	numurētas lapas
2002. g. « 8. »	» marts
LVA arhivists	Qh